

PREHRANA ZA SVAKO DIJETE

UNICEF-ova Strategija prehrane 2020. - 2030.

Kratki pregled

Tko je glavna publika UNICEF-ove Strategije prehrane 2020. - 2030.?

Primarna je publika Strategije osoblje UNICEF-a, posebice programski timovi koji rade na prehrani majki i djece u razvojnom i humanitarnom kontekstu. Strategija je također namijenjena osoblju UNICEF-a koje radi na programima bitnim za prehranu, kao što su oni u području zdravstva, vode i sanitarnih uvjeta, obrazovanja te zaštite i socijalne politike, kao i čelnicima UNICEF-a koji podupiru naše zagovaranje na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini kako bi pravo na prehranu postalo stvarnost za svako dijete.

Svako dijete ima pravo na prehranu. A danas potreba za načinima prehrane te uslugama i praksom koji štite, promiču i podupiru dobru prehranu nikada nije bila veća.

Od 2000. godine svijet je smanjio udio djece mlađe od 5 godina koja pate od kronične pothranjenosti za jednu trećinu, a broj kronično pothranjene djece za 55 milijuna. Ovo izvanredno postignuće dokazuje da je pozitivna promjena u prehrani moguća i da se događa u velikim razmjerima, no još ima posla za obaviti.

Ovaj dokument iznosi strateški cilj UNICEF-a da podrži nacionalne vlade i svoje partnere tijekom desetljeća između 2020. i 2030. godine u čuvanju prava djece na prehranu i okončanju malnutricije djece u svim oblicima. On poziva na globalni odgovor na promjenjivu prirodu malnutricije djece: odgovor kojim se pruža načine prehrane, usluge i praksu koji podržavaju optimalnu prehranu u svakoj fazi života, istovremeno održavajući razvoj koji ovisi o prehrani kod sve djece, adolescenata i žena.

TROSTRUKI TERET

U 2020. godini problem malnutricije i dalje je neriješen, osobito u zemljama niskog i srednjeg dohotka, u kojima oko 200 milijuna djece

pati od kronične ili akutne pothranjenosti, a gotovo dvostruko više njih pati od nedostatka vitamina i drugih ključnih mikronutrijenata. Istovremeno broj djece s prekomjernom tjelesnom težinom i pretilo djece i dalje raste, sve više pogađajući siromašniju djecu, kućanstva i zemlje. Ti se problemi skupno mogu nazvati trostrukim teretom malnutricije s kojim se suočavaju djeca diljem svijeta: pothranjenost u svom kroničnom ili akutnom obliku, rašireni nedostatci mikronutrijenata i sve veća učestalost prekomjerne tjelesne težine i pretilosti.

Nove okolnosti utječu na situaciju u pogledu prehrane djece: globalizacija, urbanizacija, nejednakosti, ekološke krize, epidemije i humanitarne krizne situacije. One predstavljaju ozbiljne izazove za održivu prehranu djece danas i u budućnosti. Dodatni pritisak pandemije bolesti COVID-19 mogao bi u 2020. godini u siromaštvo gurnuti dodatnih 140 milijuna djece i povećati broj pothranjene djece za 7 milijuna.

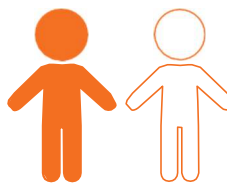
Dok krećemo u posljednje desetljeće prije 2030. godine, naši podatci pokazuju da najmanje svako treće dijete ne raste dobro zbog malnutricije i da najmanje dvoje od troje djece ne dobiva osnovnu ishranu koja im je potrebna da rastu, razvijaju se i uče u skladu sa svojim punim potencijalom.

To ne šteti samo djeci, već svima nama.

Najmanje
1 od 3 djece
ne raste dobro zbog
malnutricije.

Najmanje
1 od 2 djece
pati od nedostatka ključnih
mikronutrijenata.

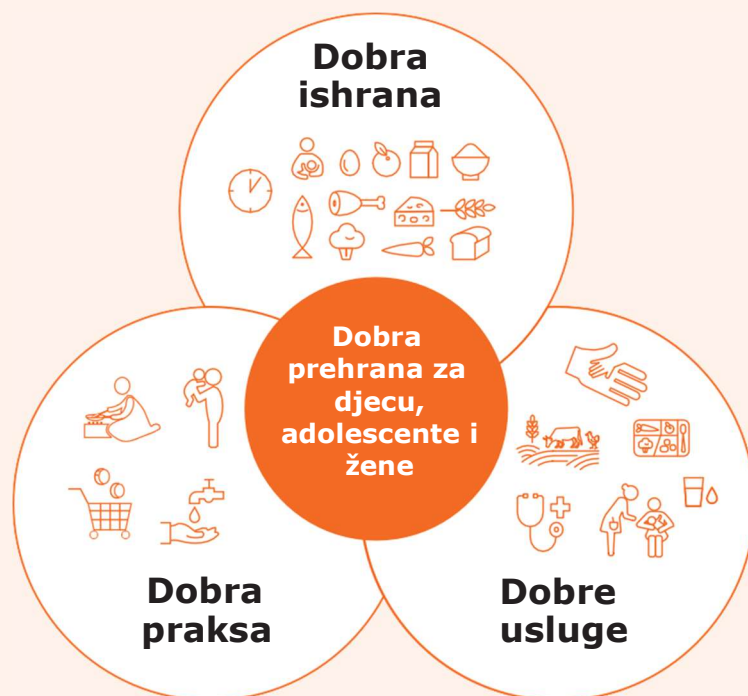
Najmanje
2 od 3 djece
ne dobiva osnovnu ishranu
koja im je potrebna za zdrav
rast.

VIZIJA I CILJ

Vizija UNICEF-ove Strategije prehrane 2020. – 2030. je „svijet u kojem sva djeca, adolescenti i žene ostvaruju svoje pravo na prehranu“. Ova se vizija vodi za Konvencijom o pravima djeteta, koja svakom djetetu priznaje pravo na odgovarajuću prehranu.

Cilj Strategije je „zaštititi i promicati načine prehrane, usluge i praksu koji podržavaju optimalnu prehranu, rast i razvoj za svu djecu, adolescente i žene“. Svrha je ovog cilja pridonijeti cilju Programa održivog razvoja do 2030. kako bi se djeci osigurao pristup hranjivoj ishrani i zaustavila malnutricija djece u svim oblicima.

Strategija podržava četiri **cilja** u pogledu prehrane djece, adolescenata i žena u razvojnom kao i humanitarnom kontekstu:

- **1. cilj:** sprječavanje pothranjenosti, nedostatka mikronutrijenata i prekomjerne težine u ranom djetinjstvu (tj. za prvih pet godina života)
- **2. cilj:** sprječavanje pothranjenosti, nedostatka mikronutrijenata i prekomjerne tjelesne težine u srednjem djetinjstvu i adolescenciji (tj. između 5. i 19. godine života)
- **3. cilj:** sprječavanje pothranjenosti, nedostatka mikronutrijenata i prekomjerne tjelesne težine kod žena, a osobito tijekom trudnoće i dojenja, te sprječavanje niske porođajne težine novorođenčadi
- **4. cilj:** osiguravanje ranog otkrivanja i liječenja akutne pothranjenosti i drugih oblika po život opasne akutne malnutricije u ranom djetinjstvu.

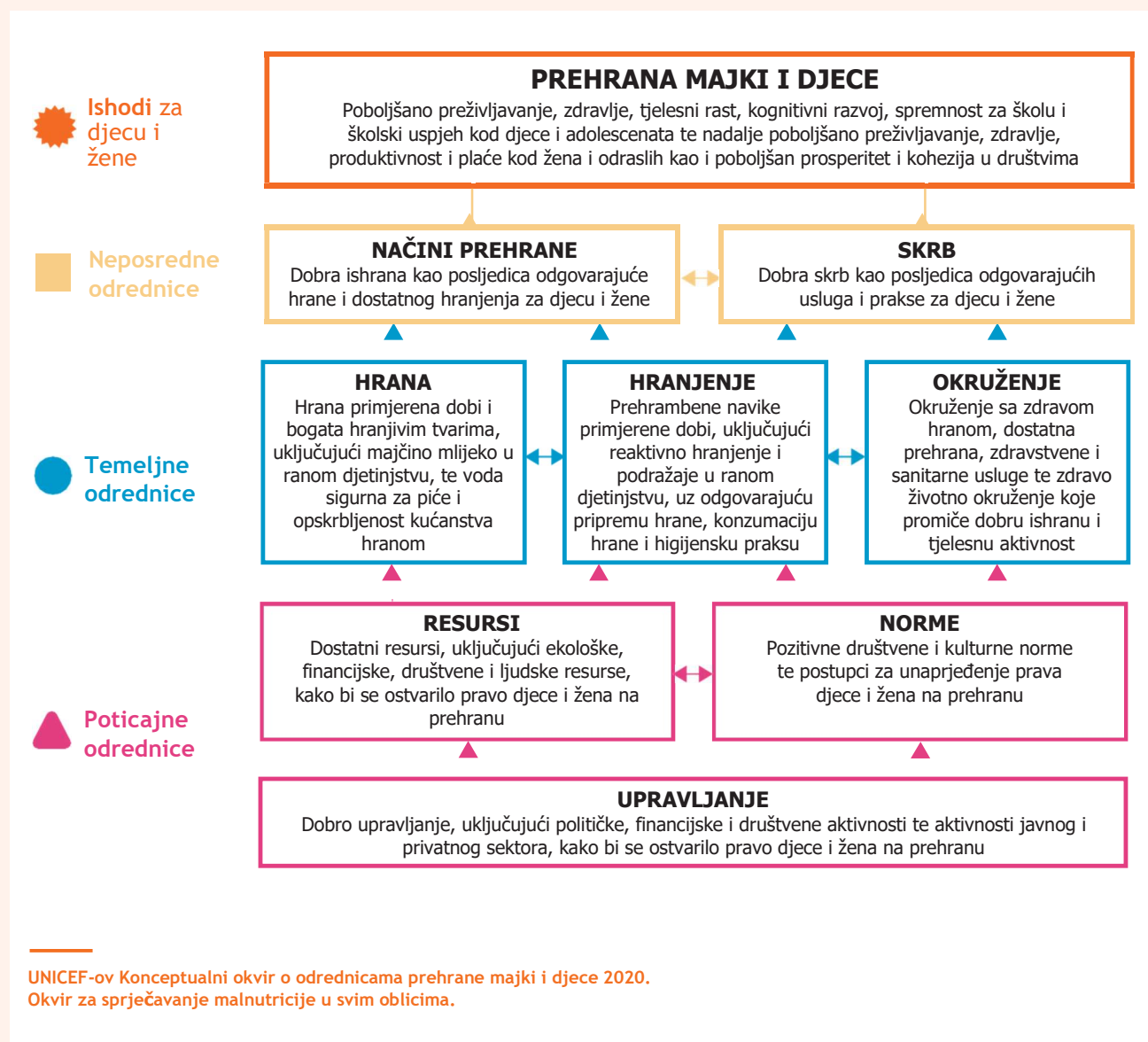
Vizija UNICEF-ove Strategije prehrane 2020. - 2030. univerzalna je te se jednako odnosi na djecu, adolescente i žene u cijelom svijetu. Strategija se temelji na postojećim smjernicama, strateškim planovima i iskustvu rada na programima te iznosi cilj UNICEF-a da s nacionalnim vladama i svojim partnerima tijekom sljedećeg desetljeća podrži globalni odgovor na problem malnutricije djece.

Naša vizija, plan i ciljevi ostvaruju se kroz programe na globalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i podnacionalnoj razini. Šest univerzalnih načela usmjerava UNICEF-ovu izradu programa za prehranu majki i djece. Ova načela usmjeravaju osmišljavanje i provedbu programa koji su utemeljeni na pravima, usmjereni na pravičnost, rodno osjetljivi, specifični za pojedini kontekst, utemeljeni na dokazima i zasnovani na sustavima.

KONCEPTUALNI OKVIR

UNICEF-ova Strategija prehrane 2020. – 2030. donosi UNICEF-ov Konceptualni okvir o odrednicama prehrane majki i djece 2020. U sklopu Okvira, koji se nadovezuje na postojeći konceptualni rad UNICEF-a, prepoznaje se postojanje trostrukog tereta malnutricije uzrokovane lošom ishranom te lošim uslugama i praksom u području skrbi, te se naglašava uloga ishrane i skrbi kao neposrednih odrednica prehrane majki i djece.

Uz upotrebu pozitivnog pogleda na ono što pridonosi dobroj prehrani djece i žena, Okvir donosi konceptualnu jasnoću o poticajnim, temeljnim i neposrednim odrednicama odgovarajuće prehrane, njihovoj međusobnoj okomitosti i vodoravnoj povezanosti, kao i o pozitivnim ishodima u pogledu preživljavanja, rasta, razvoja, uspjeha i ekonomskih parametara koji su posljedica poboljšane prehrane majki i djece.

PODRUČJA REZULTATA

Vizija i ciljevi Strategije ostvaruju se kroz programe koji dijele sveobuhvatnu premisu: **prevencija je na prvom mjestu u svim kontekstima, a ako prevencija ne uspije, obvezno je liječenje.** Cilj je UNICEF-ovih programa prehrane spriječiti malnutriciju djece u svim oblicima tijekom njihova života. Kada nastojanja da se spriječi malnutricija zakažu, cilj je naših programa osigurati rano otkrivanje i liječenje djece koja pate od malnutricije opasne po život, i u razvojnom i u humanitarnom kontekstu. UNICEF strukturira svoje programe za prehranu majki i djece u šest područja rezultata.

1. područje rezultata, prehrana u ranom djetinjstvu, obuhvaća UNICEF-ov program za sprječavanje svih oblika malnutricije u prvih pet godina života, uključujući pothranjenost (kroničnu kao i akutnu), nedostatak mikronutrijenata te prekomjernu tjelesnu težinu i pretilost. Cilj je našeg rada u ovom području rezultata osigurati da mala djeca mlađa od 5 godina imaju koristi od načina prehrane, usluga i praksi koje podržavaju optimalnu prehranu, rast i razvoj u ranom djetinjstvu.

Zagovaramo i podržavamo politiku, strategije i programe čiji je cilj zaštititi i promicati preporučenu praksu dojenja dojenčadi i male djece od rođenja, promicati i podržavati dohranu i praksu hranjenja primjerenu dobi u prve dvije godine života, promicati odgovarajuću ishranu i praksu hranjenja djece u dobi od 3 do 5 godina, poduprijeti upotrebu dodataka prehrani s mikronutrijentima ako su ishrana siromašna hranjivim tvarima i nedostatak mikronutrijenata uobičajeni te poboljšati prehrambeno okruženje djece kako bi se spriječili svi oblici malnutricije u ranom djetinjstvu.

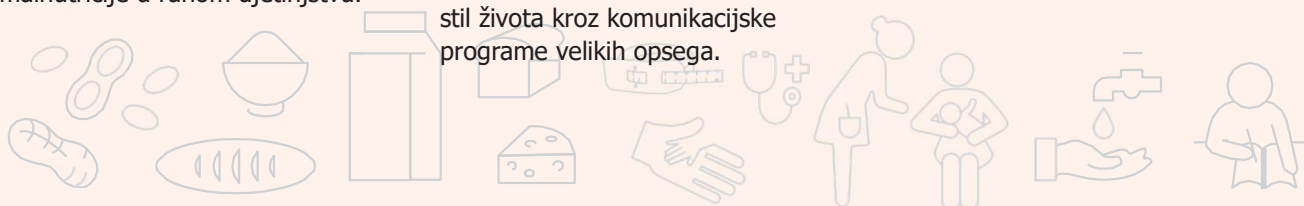
2. područje rezultata, prehrana u srednjem djetinjstvu i adolescenciji, obuhvaća UNICEF-ov program za sprječavanje svih oblika malnutricije u srednjem djetinjstvu (u dobi od 5 do 9 godina) i adolescenciji (u dobi od 10 do 19 godina), uključujući i školske programe.

Cilj je našeg rada u ovom području rezultata osigurati da djeca i adolescenti školske dobi imaju koristi od načina prehrane, usluga i prakse koji podržavaju optimalnu prehranu, rast i razvoj u srednjem djetinjstvu i adolescenciji.

Zagovaramo i podržavamo politiku, strategije i programe čiji je cilj promicati hranjivu, sigurnu, pristupačnu i održivu ishranu, uključujući obogaćenu hranu, za djecu i adolescente školske dobi, poboljšati prehrambeno okruženje djece u školama i nadalje, promicati upotrebu dodataka prehrani s mikronutrijentima i profilakse za dehelmintizaciju ako su ishrana siromašna hranjivim tvarima i nedostatak mikronutrijenata uobičajeni, unaprijediti nutricionistička znanja i vještine u školskim programima te promicati dobru ishranu i aktivan stil života kroz komunikacijske programe velikih opsega.

3. područje rezultata, prehrana majki, obuhvaća UNICEF-ov program za sprječavanje malnutricije žena tijekom trudnoće i dojenja (dvije faze prehrambene ranjivosti za žene) i sprječavanje niske porođajne težine kod novorođenčadi. Cilj je našeg rada u ovom području rezultata osigurati da žene imaju koristi od načina prehrane, usluga i prakse koji podržavaju optimalnu prehranu tijekom trudnoće i dojenja.

Zagovaramo i podržavamo rodno osjetljivu politiku i programe čiji je cilj poboljšati prehrambene uvjete žena prije i tijekom trudnoće te dojenja, promicati prehrambenu skrb i potporu za majke adolescentkinje i druge žene izložene riziku od nekvalitetne ishrane te poticati inovacije za poboljšanje opsega i kvalitete programa za prehranu majki. Cilj je ovog područja rezultata ubrzati napredak prema ostvarivanju globalnih ciljeva smanjenja učestalosti anemije kod žena i niske porođajne težine kod novorođenčadi te istovremeno pridonijeti drugim globalnim ciljevima u pogledu prehrane djece.

4. područje rezultata, prehrana i skrb za djecu koja pate od akutne pothranjenosti, obuhvaća UNICEF-ov program za rano otkrivanje i liječenje akutno pothranjene djece putem pristupa koji se temelje na ustanovama i zajednici, i to u svakom kontekstu. Cilj je našeg rada u ovom području rezultata osigurati da djeca imaju koristi od usluga za rano otkrivanje i liječenje akutne pothranjenosti u ranom djetinjstvu, uključujući i nehumanitarni kontekst u kojem živi većina akutno pothranjene djece.

Podržavamo razvoj protokola i strategija utemeljenih na dokazima za rano otkrivanje, liječenje i skrb za akutno pothranjenu djecu, ojačavanje kapaciteta radnika u ustanovama i zajednici za pružanje skrbi akutno pothranjenoj djeci, povećanje opsega i kvalitete rutinskih usluga u ustanovama i zajednici za akutno pothranjenu djecu, integraciju lanaca opskrbe hranom u nacionalne sustave opskrbe radi poboljšanja skrbi za akutno pothranjenu djecu te promicanje i podupiranje troškovno učinkovite i održive proizvodnje gotove terapijske hrane.

5. područje rezultata, prehrana majki i djece u humanitarnim akcijama, obuhvaća UNICEF-ov program prehrane u kriznim situacijama i temelji se na UNICEF-ovim Temeljnim obvezama prema djeci u humanitarnim aktivnostima i našim obvezama kao Vodeće agencije klastera za prehranu. Cilj je našeg rada u ovom području rezultata osigurati da djeca, adolescenti i žene pogođeni humanitarnim krizama imaju koristi od načina prehrane, usluga i prakse koji štite, promiču i podržavaju dobru prehranu.

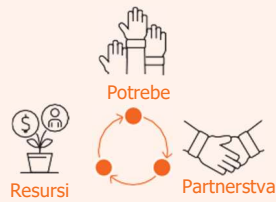
Zagovaramo i podržavamo politiku, strategije i programe za zaštitu i ostvarivanje prava na prehranu djece i žena pogođenih humanitarnim krizama. Točnije, cilj nam je osigurati učinkovitu koordinaciju i tehničku podršku glede prehrane u sklopu pripravnosti za krizne slučajeve, odgovora na krizne situacije i oporavka, ojačati sustave i kapacitete za pripremu i odgovor na problem prehrane u humanitarnim krizama, ojačati sustave za informiranje o prehrani i upravljati podacima o prehrani u humanitarnom kontekstu te podržati provedbu ključnih intervencija povezanih s prehranom u sklopu humanitarnih aktivnosti.

6. područje rezultata, partnerstva i upravljanje u pogledu prehrane, obuhvaća UNICEF-ov program za jačanje poticajnog okruženja za prehranu majki i djece kroz poboljšana partnerstva, podatke, znanje, zagovaranje i financiranje, što su pet stupova UNICEF-ova upravljanja u pogledu prehrane. Cilj je našeg rada u ovom području rezultata poboljšati upravljanje u pogledu prehrane majki i djece na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini.

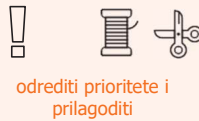
Cilj nam je organizirati, poduprijeti i koordinirati strateška partnerstva namijenjena prehrani majki i djece, ojačati sustave podataka i informiranja, generirati, dijeliti i upotrebljavati dokaze i znanje, voditi nastojanja strateškog zagovaranja i komunikacije te pokrenuti resurse i domaće financiranje za prehranu majki i djece u razvojnom kao i humanitarnom kontekstu.

Očekuje li se od UNICEF-ovih nacionalnih programa u pojedinim zemljama primjena svih aspekata Strategije prehrane?

Ne. Vodeće načelo Strategije je *izrada programa ovisno o kontekstu*, što se temelji na analizi stanja s obzirom na prehranu djece i žena u danom kontekstu (odrednice, pokretači i mogući putevi utjecaja) te dostupnih ljudskih i financijskih resursa te partnerstava. Triangulacija potreba, resursa i partnerstava UNICEF-u omogućuje da utvrdi *područja rezultata* i *programske prioritete* Strategije koji su relevantni za pojedini kontekst. Strategija održava UNICEF-ove programe prehrane koherentnima u svim regijama i zemljama te svakom programskom kontekstu.

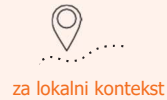

+

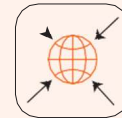
odrediti prioritete i prilagoditi

▶

za lokalni kontekst

=

Situacija u pogledu prehrane djece i žena

+

Relevantna područja rezultata i programski prioriteti

=

Izrada programa prehrane ovisno o kontekstu

SUSTAVNI PRISTUP PREHRANI

Strategija prehrane radi podupiranja našeg plana i ciljeva poziva na sustavni pristup prehrani. Cilj je tog pristupa aktivirati pet sustava koji imaju najveći potencijal za omogućivanje hranjive ishrane, osnovnih prehrambenih usluga i pozitivnih prehrambenih navika za djecu, adolescente i žene, a to su **ishrana, zdravlstvo, voda i sanitarni uvjeti, obrazovanje i socijalna zaštita**. Naš je cilj postići da tih pet sustava budu bolje opremljeni i odgovorniji za prehranu majki i djece. Za svaki od tih sustava naša Strategija određuje rezultat koji namjeravamo postići i područja djelovanja kojima dajemo prioritet.

Rad sa sustavom ishrane

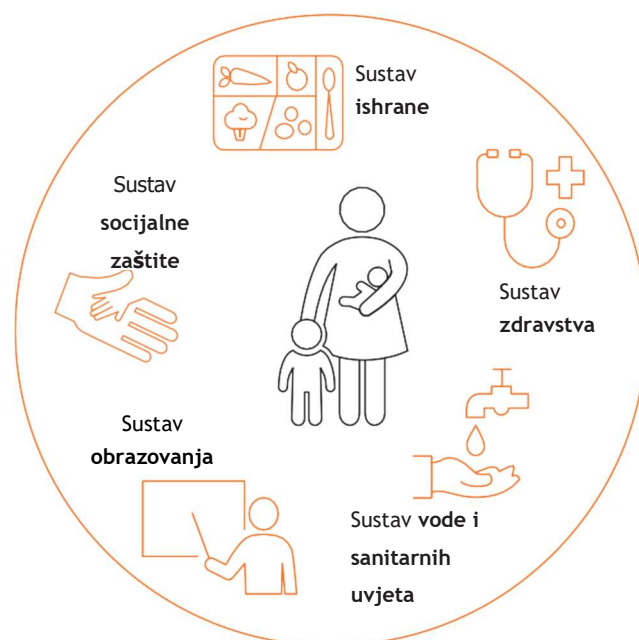
UNICEF radi s prehrambenim sustavima radi zaštite, promicanja i podupiranja načina prehrane, usluga i prakse koji sprječavaju malnutriciju djece u svim oblicima. Prioritet su nam sljedećih pet područja angažmana, zagovaranja i podrške: (1) odgovarajuće namirnice i ishrana za djecu u nacionalnim smjernicama i normama, (2) kvalitetnije namirnice i ishrana za djecu kroz djelovanje u lancima opskrbe hranom, (3) okruženja sa zdravom hranom za djecu kroz politiku javnog sektora, (4) okruženja sa zdravom hranom u kojima djeca žive, uče, jedu, igraju se i družte te (5) poboljšana ishrana i praksa hranjenja djece.

Rad sa sustavom zdravstva

UNICEF surađuje sa zdravstvenim sustavima radi zaštite, promicanja i podupiranja načina prehrane, usluga i prakse koji sprječavaju i liječe malnutriciju djece kroz primarnu zdravstvenu zaštitu. Prioritet su nam sljedećih pet područja angažmana, zagovaranja i podrške: (1) osnovne usluge za sprječavanje i liječenje malnutricije, (2) kapacitet zdravstvenih djelatnika za pružanje osnovnih prehrambenih usluga, (3) zalihe za osnovne prehrambene usluge, (4) sustavi informiranja za prehranu majki i djece i (5) financijski resursi za prehranu majki i djece u zdravstvenom sustavu.

Rad sa sustavom vode i sanitarnih uvjeta

UNICEF radi sa sustavima vode i sanitarnih uvjeta radi zaštite, promicanja i podupiranja načina prehrane, usluga i prakse koji sprječavaju malnutriciju djece u svim oblicima. Prioritet su nam sljedećih pet područja angažmana, zagovaranja i podrške: (1) besplatna, sigurna i ukusna voda za piće za zdravu ishranu, (2) sigurne sanitarne usluge i praksa za dobru prehranu, (3) sigurna higijenska praksa za dobru prehranu, (4) kapacitet djelatnika vodoopskrbe i sanitarnih usluga u pogledu prehrane i (5) sinergijski programi u zajednici za prehranu, vodu i sanitarne uvjete.

Poboljšanje prehrane majki i djece zahtijeva sustavni pristup

Rad sa sustavom obrazovanja

UNICEF surađuje s obrazovnim sustavima radi zaštite, promicanja i podupiranja načina prehrane, usluga i prakse koji sprječavaju malnutriciju djece školske dobi. Prioritet su nam sljedećih pet područja angažmana, zagovaranja i podrške: (1) politika i programi za poboljšanje prehrane putem škole, (2) školski programi za poboljšanje prehrambene pismenosti i promicanje tjelesne aktivnosti, (3) pružanje osnovnih prehrambenih usluga kroz školski sustav, (4) okruženja sa zdravom hranom u školama i oko njih te (5) financijski resursi za prehranu u obrazovnom sustavu.

Rad sa sustavom socijalne zaštite

UNICEF surađuje sa sustavima socijalne zaštite radi zaštite, promicanja i podupiranja načina prehrane, usluga i prakse koji sprječavaju malnutriciju među ugroženom djecom. Prioritet su nam sljedećih pet područja angažmana, zagovaranja i podrške: (1) dokazi o siromaštvu, malnutriciji i socijalnoj zaštiti, (2) javno financiranje prehrane majki i djece, (3) socijalna politika za prehranu majki i djece, (4) sustavi socijalne zaštite djece i žena koji vode računa o prehrani i (5) sustavi socijalne zaštite za prehranu majki i djece koji također reagiraju na krize.

PARTNERSTVA, IZRADA PROGRAMA I LJUDI

Strateška su partnerstva srž UNICEF-ova mandata i ključno sredstvo za provedbu Strategije. Ona UNICEF-u omogućuju da podijeli odgovornosti, optimira resurse i ostvari najbolje moguće rezultate. U pojedinačnim su zemljama nacionalne i podnacionalne vlade UNICEF-ovi glavni partneri u provedbi Strategije jer imaju glavnu odgovornost za zaštitu, promicanje i ostvarivanje prava djece na prehranu.

Osim partnerstava s vladama UNICEF organizira i podupire partnerstva s više dionika (na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini): s civilnim društvom i nevladinim organizacijama, bilateralnim i multilateralnim partnerima, filantropskim zakladama i donatorima, akademskim i istraživačkim institucijama te privatnim sektorom i medijima kako bi se ubrzao napredak prema ostvarivanju ciljeva u pogledu prehrane iz Programa održivog razvoja do 2030.

UNICEF je ključni partner u *Pokretu za poboljšanje ishrane (SUN)*, globalnom nastojanju koje ujedinjuje vlade, partnere iz civilnog društva, agencije Ujedinjenih naroda, razvojne partnere i donatore, privatni sektor i trgovačka društva kako bi zajedno poduprli napore pojedinačnih zemalja s ciljem okončanja malnutricije. *Pokretu SUN* se od 2020. godine pridružila 61 zemlja i četiri indijske savezne države. *Pokret SUN* slijedi svoju Strategiju za razdoblje od 2021. do 2025. godine, a Vodećom skupinom pokreta predsjedava izvršni direktor UNICEF-a.

U humanitarnom kontekstu UNICEF je imenovan vodećom agencijom *Globalnog klastera za prehranu (GNC)*, koji se sastoji od više od 45 partnera i 10 promatrača. Cilj je GNC-a zaštititi i poboljšati prehrambene uvjete stanovništva pogođenog kriznim situacijama, i to osiguravanjem koordiniranog humanitarnog odgovora koji je predvidljiv, pravovremen, učinkovit i odgovarajućeg opsega.

Međusobno povezani pristupi izradi programa

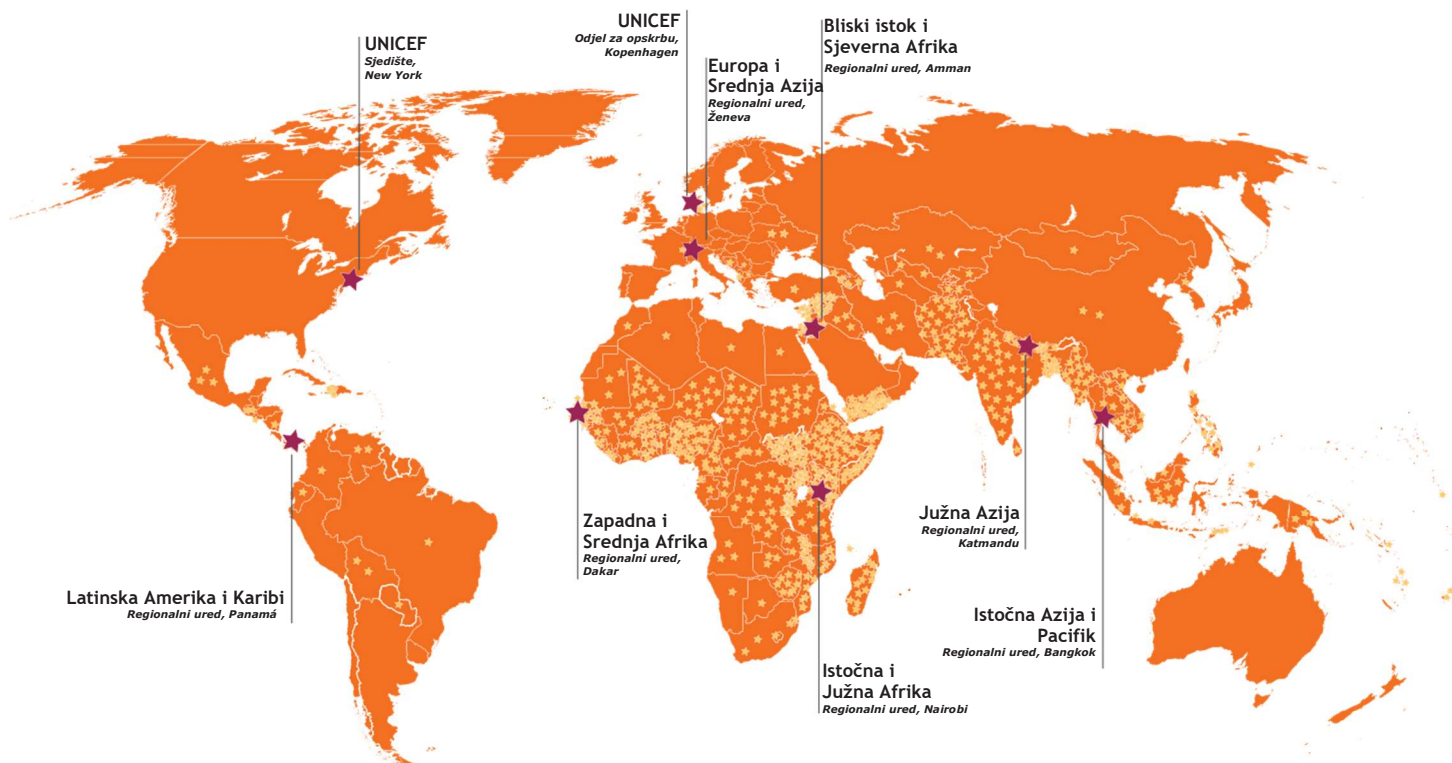

U radu sa svojim partnerima UNICEF upotrebljava stratešku kombinaciju 10 međusobno povezanih pristupa izradi programa. Tim pristupima dajemo prioritet i prilagođavamo ih prema kontekstu programa, uz konzultacije s vladama i partnerima te uzimajući u obzir potrebe te resurse i partnerstva na raspolaganju.

Kako bi ostvario ciljeve iz Strategije prehrane 2020. – 2030., UNICEF broji najveći broj djelatnika u području prehrane na svijetu. U 2019. je godini naša djelatnost u području prehrane uključivala 640 članova osoblja i više od 1500 konzultanata koji vode i podržavaju osmišljavanje i provedbu podrške, politike i programa za prehranu majki i djece u razvojnom i humanitarnom kontekstu, i to u 130 zemalja iz 7 regija diljem svijeta.

Nadalje, više od 3600 djelatnika UNICEF-a vodi i podržava osmišljavanje i provedbu politike i programa za zdravstvo, obrazovanje, vodu i sanitarne uvjete, zaštitu djece i socijalnu politiku. Višesektorski mandat za djecu, velika prisutnost na terenu i uloga savjetnika od povjerenja nacionalnih vlada UNICEF stavljaju u položaj u kojem može pokrenuti svoje nacionalne, regionalne i globalne partnere kako bi se uhvatili u koštac s problemom malnutricije djece.

UNICEF će nastaviti povećavati svoju institucionalnu usredotočenost na prehranu majki i djece zasnovanu na svojoj Strategiji prehrane 2020. – 2030. Zajedno s našim partnerima pridonijet ćemo povećanju sredstava za financiranje prehrane, a to uključuje blisku suradnju s nacionalnim vladama kako bismo osigurali domaće resurse potrebne za ostvarivanje prava djece na prehranu.

STRATEŠKE PROMJENE

Strategija prehrane temelji se na UNICEF-ovim postojećim strateškim smjernicama i iskustvu rada na programima, no obuhvaća i šest strateških promjena kako bi se odgovorilo na promjenjivu prirodu malnutricije djece i poduprlo nacionalne vlade i partnere u čuvanju prava djece na prehranu.

Izričita usredotočenost na rješavanje problema malnutricije djece u svim oblicima

Malnutricija u svim oblicima predstavlja povredu prava djece na prehranu.

Cilj je ove Strategije pridonijeti rješavanju problema trostrukog tereta malnutricije djece, tj.

pothranjenosti (kako kronične tako i akutne), nedostatka vitamina i drugih mikronutrijenata te prekomjerne tjelesne težine i pretilosti, i ona je usklađena s Programom održivog razvoja do 2030. koji poziva na okončanje malnutricije u svim oblicima.

Sveobuhvatan pristup izradi programa prehrane tijekom cijelog životnog ciklusa

Prehrana majki i djece tijekom prvih 1000 dana života (od začeća do dobi od 2 godine) i dalje je u središtu UNICEF-ovih programa u razvojnom kao i humanitarnom kontekstu. Osim toga, Strategijom se poziva na veću usredotočenost na prehranu u srednjem djetinjstvu i adolescenciji, razdoblju u kojem s obzirom na prehranu djevojčice i dječaci imaju mogućnost i priliku prekinuti međugeneracijski ciklus malnutricije.

Svjesno stavljanje naglaska na poboljšanje načina prehrane, usluga i prakse

Cilj je ove Strategije zaštititi i promicati načine prehrane, usluge i praksu koji podržavaju optimalnu prehranu, rast i razvoj. Uz prepoznavanje postojanja trostrukog tereta malnutricije ovom se Strategijom naglašava važnost hranjive, sigurne, pristupačne i održive ishrane uz odgovarajuće prehrambene usluge i praksu kao temelja dobre prehrane djece, adolescenata i žena.

Sustavni pristup prehrani majki i djece

Ovom se Strategijom poziva UNICEF-ove programe na jačanje kapaciteta i odgovornosti pet ključnih sustava (ishrane, zdravstva, vode i sanitarnih uvjeta, obrazovanja i socijalne zaštite) za omogućivanje hranjive ishrane, osnovnih prehrambenih usluga i pozitivne prehrambene prakse za djecu, adolescente i žene. Kao višesektorska agencija za djecu UNICEF se nalazi u položaju u kojem može poduprijeti sustavni pristup prehrani koji dovodi do održivih rezultata.

Pridavanje veće pozornosti angažmanu privatnog sektora

Nacionalne vlade imaju glavnu odgovornost za čuvanje prava djece na prehranu, a mi nikad ne zaboravljamo to temeljno načelo. Međutim, privatni sektor ima ključnu ulogu. Ovom se Strategijom poziva UNICEF-ove programe na stratešku suradnju s akterima iz javnog i privatnog sektora kako bi se zagovaralo načine prehrane, usluge i praksu koji podržavaju dobru prehranu za svu djecu.

Univerzalna vizija i plan relevantni za sve zemlje

Pravo djece na prehranu univerzalno je, kao i UNICEF-ova Strategija prehrane 2020. – 2030. U provedbenom je smislu Strategija posebno relevantna za zemlje niskog i srednjeg dohotka, gdje su UNICEF-ovi programi veći i gdje je trostruki teret malnutricije djece najveći. Međutim, uz sve veći teret prekomjerne tjelesne težine djece na globalnoj razini, UNICEF jača svoja nastojanja u zemljama visokog dohotka putem svojih ureda u tim zemljama i nacionalnih odbora kako bi zagovarao politiku i programe koji štite pravo svakog djeteta na prehranu.

PUT PREMA NAPRIJED

U 2020. godini situaciju u pogledu prehrane djece u svijetu obilježava znatan pad broja pothranjene djece, što ukazuje na to da do pozitivnih promjena u prehrani djece dolazi u odgovarajućim razmjerima. Ipak, taj pad i dalje je nedovoljan za ostvarivanje globalnih ciljeva za rješavanje problema trostrukog tereta malnutricije djece: pothranjenosti (kronične kao i akutne), nedostatka mikronutrijenata i prekomjerne težine te pretilosti.

Nacionalne vlade imaju glavnu odgovornost za čuvanje prava djece na prehranu. Nikad ne zaboravljamo to temeljno načelo. Ipak, put do hranjive ishrane, osnovnih prehrambenih usluga i pozitivne prehrambene prakse za svu djecu,

adolescente i žene zahtijeva jednu zajedničku svrhu, uz posvećenost i ulaganja niza partnera iz sfera pojedinih vlada i civilnog društva te javnog i privatnog sektora.

Vođeni ciljem i programskim prioritetima iznesenima u našoj Strategiji prehrane 2020. - 2030., imamo važnu priliku pridonijeti okončanju malnutricije djece u svim zemljama i regijama tijekom posljednjeg desetljeća prije 2030. godine. UNICEF je spreman podržati nacionalne vlade i njihove partnere u čuvanju prava svakog djeteta na prehranu i osiguravanju pravednije i pravičnije budućnosti za djecu i njihove obitelji, danas i na putu do 2030. godine.

Okvir UNICEF-ove Strategije prehrane 2020. – 2030.

VIZIJA

PREHRANA ZA SVAKO DIJETE Svijet u kojem sva djeca, adolescenti i žene ostvaruju svoje pravo na prehranu.

Konvencija o pravima djeteta

Potpuno ostvarivanje prava djece na prehranu

PLAN

Zaštita i promicanje načina prehrane, usluga i prakse koji podržavaju optimalnu prehranu, rast i razvoj za svu djecu, adolescente i žene

Program održivog razvoja do 2030.

Osigurati svim ljudima, uključujući dojenčad, pristup hranjivoj, sigurnoj i dostatnoj ishrani tijekom cijele godine te okončati glad i malnutriciju u svim oblicima

CILJEVI

<p>1. cilj Spriječiti pothranjenost, nedostatak mikronutrijenata i prekomjernu tjelesnu težinu u ranom djetinjstvu (prvih pet godina života)</p>	<p>2. cilj Spriječiti pothranjenost, nedostatak mikronutrijenata i prekomjernu tjelesnu težinu u srednjem djetinjstvu i adolescenciji</p>	<p>3. cilj Spriječiti pothranjenost, nedostatak mikronutrijenata i prekomjernu tjelesnu težinu kod majki kao i nisku porođajnu težinu novorođenčadi</p>	<p>4. cilj Osigurati rano otkrivanje i liječenje akutne pothranjenosti i drugih oblika akutne malnutricije opasne po život u ranom djetinjstvu</p>
---	--	--	---

NAČELA IZRADE PROGRAMA

Utemeljeni na pravima	Usmjereni na pravičnost	Rodno osjetljivi
Specifični za pojedini kontekst	Utemeljeni na dokazima	Zasnovani na sustavima

PODRUČJA REZULTATA

1. područje rezultata Prehrana u ranom djetinjstvu	2. područje rezultata Prehrana u srednjem djetinjstvu i adolescenciji	3. područje rezultata Prehrana majki	4. područje rezultata Prehrana i skrb za akutno pothranjenu djecu
5. područje rezultata Prehrana majki i djece u humanitarnim akcijama			
6. područje rezultata Partnerstva i upravljanje u pogledu prehrane majki i djece			

SUSTAVNI PRISTUP

Sustav ishrane	Sustav zdravstva	Sustav vode i sanitarnih uvjeta	Sustav obrazovanja	Sustav socijalne zaštite
----------------	------------------	---------------------------------	--------------------	--------------------------

PROVEDBA STRATEGIJE

PARTNERSTVA Vlade i partneri	RESURSI Ljudski i financijski
<p>PROGRAMSKI PRISTUPI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analiza situacije • Zagovaranje • Osmišljavanje politike • Povećavanje opsega programa • Angažiranje zajednica • Jačanje kapaciteta • Lanci opskrbe • Financiranje • Podatci, praćenje i evaluacija • Znanje, inovacije i učenje 	

© Fond Ujedinjenih naroda za djecu (UNICEF)

prosinac 2020.

Za reprodukciju bilo kojeg dijela ove publikacije potrebno je dopuštenje. Ono će se slobodno davati obrazovnim ili neprofitnim organizacijama.

Objavio:

UNICEF

Odsjek za prehranu, Programski odjel

United Nations Plaza 3

New York, NY 10017, SAD

adresa e-pošte: nutrition@unicef.org

mrežna stranica: www.unicef.org

Zasluge za fotografije:

naslovnica: © UNICEF / Eric Pasqualli; 2. stranica: © UNICEF / Giacomo Pirozzi;

8. stranica: © UNICEF / UN0343201 / Pazos; 13. stranica: © UNICEF / Giacomo Pirozzi;

14. stranica: © UNICEF / Giacomo Pirozzi

unicef | za svako dijete